

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 13. avgusta 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 94.

O krizi v premogovni industriji.

V premogovni industriji, ki je do lani prav lepo uspevala, se pojavlja v vseh državah kriza, ker se ogromne zaloge, ki so se v zadnjem času nakupile, ne morejo vnovčiti. Ta kriza preči tudi premogovni industriji v naši državi. Naša premogovna industrija je imela že spomladi na zalogi tako ogromne količine, da se je vlada odločila, da s tarifno politiko prepreči porabo inozemskega premoga v naši državi. Dovolila je prevoz inozemskega premoga po nepovišani tarifi samo podjetjem, ki za obratovanje ne morejo uporabljati domačega premoga. A tudi ta odredba ni dosti pomagala, kajti v bosanskih državnih rudnikih se je kriza kljub temu v zadnjem času tako poostriala, da je bilo rudniško ravnanje v Sarajevem prisiljeno, da je odpustilo precejšnje število delavcev, ostalim pa odpovedalo kolektivno pogodbo in jim znižalo mezde za približno 30%.

V drugih državah premogovna kriza ni nič manj občutna, nego pri nas. Za povod nastopajoče krize se splošno smatra vedno manjšo porabo premoga in njegovo vedno naraščajočo produkcijo. Manjšo porabo premoga se splošno utemeljuje na eni strani s tem, da se ga je v zadnjem času namoestilo z vodnimi silami in motorji na olje. Kajti položaj v naši industriji je splošno tak, da si mora industrija v borbi za obstanek prizadevati, da nadomesti premog, ki ga je v povojni dobi jako pomanjkovalo in ki je bil razmeroma jako drag, s cenejšim materialom in s tem zniža režijske stroške tam, kjer je to možno. Pa ne le v industriji, ampak tudi pri prevoznih sredstvih, tako pri železnicah in ladjah, se je v povojni dobi začelo intenzivno štediti s premogom in vedno bolj uvajati elektrifikacijo in porabo mineralnega olja. Splošno se ceni, da se je na ta način znižal konzum premoga za najmanj 15%, ako ne upoštevamo, da se je v povojni dobi tudi v privatnih gospodarstvih začelo s premogom zaradi njegove cene intenzivno štediti. V znatni meri pa je tudi vplivala na konzum premoga, posebno pri nas, stagnacija industrije, ki se na eni strani vsled nezadostne carinske zaščite, na drugi strani pa vsled denarne krize ne more tako razviti, kakor bi se mogla razviti ob normalnih prilikah.

Kljub vedno manjšemu konzumu, pa so premogovniki skoro v vseh državah v povojni dobi izdatno povečali svojo produkcijo. Posebno izdatno je povečala svojo produkcijo Nemčija, ki je danes v stanu izvoziti dva do trikrat toliko premoga, nego ga potrebuje za domačo porabo. Tudi Češkoslovaška je v povojni dobi precej razširila svoje premogovnike, da je mogla izrabiti konjunkturo za premog v času, ko je Nemčija izgubila svoje premogovnike v ruskem ozemlju in je šlo za svetovno tekmo, kdo bo prevzel odjemalce ruskoga premoga. Na nadprodukciji premoga trpi tudi Poljska, ki je postala po mirovnih pogodbah lastnica obsežnih premogovnikov. Do zadnjega časa je izvažala Poljska svoj premog v Avstrijo, mesečno do 500.000 ton. Ko je pa Avstrija pred dobrim mesecem onemogočila uvoz poljskega premoga, je ta prepoved katastrofalno vplivala na poljske premogovnike in posredno tudi na gospodarski položaj na Poljskem.

Položaj premogovne industrije tudi v ostalih državah ni posebno rožnat. Belgijski in francoski premogovniki jako veliko trpe vsled nemške konkurence. Tudi na Angleškem premogovna produkcija jako nazaduje in kupčije, posebno v inozemstvu, so jako slabe. Tekom pol leta je na Angleškem prenehalo obratovati približno 200 premogovnikov.

In v malem tudi položaj premogovne industrije v Sloveniji iz istih razlogov ne more biti posebno ugoden. Tudi naši premogovniki so imeli spomladi na zalogi še izdatne količine premoga in tudi produkcija naših premogovnikov se je v povojni dobi jako dvignila, posebno s tem, da so se otvorili tudi nekateri novi rudniki, n. pr. Savski Brestanec (Rajhenburg), odnosno obnovili stari premogovniki,

ki v vojni in predvojni dobi niso dali znatnih množin premoga.

Na položaj naše domače premogovne industrije končno tudi ne bo ugodno vplivalo, da bo izza dne 1. septembra t. l., to je v zimski sezoni, ko se porabi največ premoga, prevoz kuriva otežkočen, če ne ravno onemogočen.

Krizo v naši premogovni industriji niso povzročile le domače tuzemske prilike, ampak ta kriza je posledica splošnih prilik svetovnega gospodarstva. Krizo torej ne bodo mogle odpraviti ali preprečiti odredbe lokalnega pomena, ampak sanacija krize svetovnega gospodarstva, ki bo na eni strani prilagodila produkcijo dejanski potrebi, na drugi strani s znižanjem režijskih stroškov znižala cene in s tem zmanjšala štedenje s premogom in povišala konzum.

Paviljon S. H. S. na pariški razstavi dekorativne umetnosti.

(Konec.)

Kovinski izdelki so zastopani s srebrnimi in pozlačenimi posodami, skrinjicami za dragulje, odetimi v izbokle srebrne reliefe, filigranskimi deli, srebrnimi plaketami in monumentalnim reliefnim ščitom, ki je Meštrovjevo delo in je bil 1916. leta od jugoslovanskega odbora poklonjen tedanjemu prestolonasledniku, sedanjemu kralju Aleksandru I.

Keramika je poleg vezenin najodličnejše zastopana. Čajni in kavni servisi iz fajanse in porcelana s prekrasnimi modernimi dekori (Krizman), vaze, vrči, svečniki, skodelice in ljubke statuete so zlasti med Francozi in Angleži, ki ljubijo male a mične stvarčice, našle mnogo odkritosrčnih ljubiteljev. Škoda je le ta, da stvari radi visokih cen in radi konkurence največkrat ne žanjejo nič drugega nego zanimanje in priznanje. Veliko je povpraševanje po kipih zagrebškega umetnika, prof. Jahnca, ki je znal svojim izdelkom podeliti zanimivo dekorativno žrto.

Kar se tiče stekla, smo seveda še v povojih. Tu pač prvenstvujejo Čehi, ki so klasična dežela kristalnih kup. Omenjam brušene čaše s priprostim zlatim okraskom, ki so enostavne in solidne kakor starinski mašni kelihi; saj je umetnik menda ravno tamkaj iskal inspiracije.

Tkanine in vezene so najbogateje zastopane. Od svilenega blaga, tiskanega z modernimi vzorci preko tančič, namiznih prtičev in čipk, pa do lahkih in težkih preprog iz tkanin stenskih tapet se vrsti pred očesom obiskovalca nepregledna množica pisanih stvaritev ženske roke, ki je tekmo stoletij natkala in navzela celo vrsto različnih motivov, ki nam vsak po svoje radujejo oko in srce. Vezene blazine nas presenečajo s smelostjo risbe in z nenavadno igro boj. Prekrasen je kraljični ogrinjač, razstavljen v nalašč za to zamišljeni vitrini, sešit iz težke bele svile, za vratom in ob dolenjem robu opremljen s snežnobelo janteno kožuhovino in okrašen s čudovito skladnim cvetličastim in metuljastim vezanjem, ki s svojimi sinjimi barvami na belem ozadju navevajo na gledalca svežino in hlad. Čipke od najnežnejših pa do najtrpežnejših vzbujajo spomine na zgodovinsko prošlost naše države in njene ekonomske odnose do bližnjih in daljnih narodov; kajti vzorci, ki se rišejo pred našimi očmi na izložbenih policah, so benečanski, ciprski, češki in žalibože tudi mednarodni.

Knjižna produkcija ni dala tega, kar bi mogla. Žalibog je kratkoodmerjena doba ovirala svobodno izbero najlepšega, kar je v naši državi ustvaril modern knjižar kot podjetnik in est.

Mnogobrojno so zastopane razne vrste po veliki večini knjigoveznega in tapetnega papirja. Originalno zamišljena kompozicija barv in risb nasplošno ugaja in je povpraševanje po teh produktih zelo veliko.

Oblačila so vsled svojega nevzdržnega hrepenja po pestri ornamentiki zelo mnogolična. Pa vendar se mi zdi, da je priprosta, a zategadelj morda naravnost častitljiva ornamentacija kosovskega oblačila, ki nosi na belem domačem platnu, rekel bi, antične okraske, najpompozantnejša med vsemi. Izmed oblačilnih pritliklin je treba omeniti pisane obšivne in našivne trakove, pogosto tkane z zlato in srebrno nitjo, ki s svojim belim sijajem zažiga med volnenimi predmi skrivnostne lučice.

Kenčno naj omenim še lutke, ki jih je v gorenji sobami cela škrinja. Umni izraz njihovih oči, lično prikrojena narodna obleka oglati pa ljubki zgibi njihovih udov, vse to povzroča, da se hipoma omilijo ne samo mladim, nego tudi starim obiskovalcem.

Poleg paviljona ima naša država še dva oddelka v Grand-Palaisu, enega v pritličju, drugega pa v prvem nadstropju. Žalibog, da so nam prostori tako razmetani. V pritličju sta urejeni splitska in bosanska soba ter gledališki umetnosti posvečena kupola s celo vrsto maket in odrskih projektov. V prvem nadstropju pa imamo slovensko sobo, ki na splošno ne ugaja in ima vsekakor premalo slovenskega in še manj dekorativnega v sebi. Poleg tega pa ne vem kdo je po odhodu slovenskega aranžerja smatral za potrebno razložiti po podu nekakšne neokusne čitanke, računice in zgodbe za ljudske šole. Na steno te »Deviške kamrice«, ki je vsa bela od čipk in svetlega pohištva, pa so — finis coronat opus — obesili nemaren okvir, natrpan s fotografijami iz delavnice ljubljanske obrtne šole, kjer učenci z zavihanimi rokavi pilijo in strugajo železo. V sosedni sobi, ki je posvečena umetno-obrtnemu šolstvu, pa je razstavljen nov računski stroj, ki je sicer od strokovnih francoskih faktorjev žel priznanje, pa moram reči, da ni čisto nič dekorativen in bi ga lahko postavili kamorkoli, samo ne tjakaj.

Splošni vtis je prav ugoden. Ne samo francoska, nego mednarodna publika sploh, zapuša naš paviljon zadovoljno. Tudi tisk nam je iskreno naklonjen. Izrednega pomena obeta biti naš paviljon za poživitev in razširjanje trgovskih odnosov med Jugoslavijo in inozemstvom. Želeti je, da bi uprava bila interesentom na razpolago z vsemi mogočimi pojasnili, česar dosedaj ni bilo in so zlasti

angleški ter ameriški obiskovalci odšli ne da bi mogli sklopiti kupčije ali vsaj dobiti par naslovov, s katerimi bi lahko stopili v zvezo v svrhu podrobnejše informacije.

Mednarodna jury, ki bo podelila razstavljačim podjetjem in posameznikom nagrade in priznanja, je že na poslu. Kolikor je doslej znano, bo Jugoslavija deležna lepih in številnih odlikovanj, ki bodo gotovo vzradostila vsakega Srba, Hrvata in Slovenca, ki mu je ležeče na prospehu in dobrem glasu naše države.

Hamburg proti Trstu.

(Referat našega tržaškega vicekonzulara g. M. Gavrilovića.)

V zadnjih mesecih se je promet blaga preko tržaškega pristanišča tako po morju kakor po suhem stalno zmanjševal. To je izzvalo veliko skrb ne samo pri vseh tržaških trgovskih krogih, temveč tudi v Italiji, ki vodi preko Trsta svoje ekonomsko prodiranje zlasti v države donavskega basena in v Levant. Gotovo ni dneva, da se tržaški tisk ne bavi s tem problemom.

Znano je, da je bil promet preko tržaškega pristanišča koj po vojni zelo slab. V l. 1919 in 1920 je znašal 50% predvojnega prometa. Pozneje se je zelo popravil vsled političnih in ekonomskih prilik v Evropi, zlasti v Češkoslovaški, Avstriji, Grčiji, Italiji in naši kraljevini in nato tudi Siriji in Egiptu, kajti pred vojno je bil Trst zanje najvažnejše posredovalno pristanišče.

Postopoma je Trst dosegel v l. 1923 65% in v l. 1924 celo 95% celokupnega prometa iz l. 1913. Vidi se torej jasno, da se je promet v tržaškem pristanišču vsako leto jačal, in se je iz gotovih razlogov upravičeno pričakovalo, da bo to leto še povoljnejši. Medtem se je situacija predručala. Njeno novo sliko nam kaže dolnja tabela po mesecih o izvozu in uvozu blaga v tržaško pristanišče za čas od 1. januarja do 31. maja tekočega leta in za odgovarjajoči čas l. 1924, to je onega leta, ko je promet bil gotovo ravno tako velik kakor poslednje predvojno leto 1913.

Uvoz.		1924		1925	
Po morju		1924		1925	
januar	1.362.043 kvint.	1.159.055 kvint.	1.504.116 kvint.	1.649.700 kvint.	1.909.648 kvint.
februar	1.504.116 kvint.	1.649.700 kvint.	2.231.547 kvint.	1.909.648 kvint.	2.119.687 kvint.
marec	2.231.547 kvint.	1.909.648 kvint.	2.093.386 kvint.	2.119.687 kvint.	2.119.687 kvint.
april	2.093.386 kvint.	2.119.687 kvint.	2.120.421 kvint.	1.695.744 kvint.	1.695.744 kvint.
maj	2.120.421 kvint.	1.695.744 kvint.	skupaj 9.311.513 kvint. 8.534.434 kvint.		
Po suhem		1924		1925	
januar	1.261.662 kvint.	1.486.491 kvint.	1.191.606 kvint.	1.222.679 kvint.	1.158.546 kvint.
februar	1.191.606 kvint.	1.222.679 kvint.	1.176.886 kvint.	1.158.546 kvint.	1.056.396 kvint.
marec	1.176.886 kvint.	1.158.546 kvint.	1.000.350 kvint.	1.056.396 kvint.	909.032 kvint.
april	1.000.350 kvint.	1.056.396 kvint.	949.434 kvint.	909.032 kvint.	909.032 kvint.
maj	949.434 kvint.	909.032 kvint.	skupaj 5.579.938 kvint. 5.833.144 kvint.		
Izvoz.		1924		1925	
Po morju		1924		1925	
januar	1.335.993 kvint.	961.116 kvint.	807.644 kvint.	924.015 kvint.	878.188 kvint.
februar	807.644 kvint.	924.015 kvint.	775.451 kvint.	878.188 kvint.	1.471.899 kvint.
marec	775.451 kvint.	878.188 kvint.	967.078 kvint.	1.471.899 kvint.	762.846 kvint.
april	967.078 kvint.	1.471.899 kvint.	805.364 kvint.	762.846 kvint.	762.846 kvint.
maj	805.364 kvint.	762.846 kvint.	skupaj 4.691.530 kvint. 4.273.360 kvint.		
Po suhem		1924		1925	
januar	1.317.747 kvint.	1.026.122 kvint.	1.380.749 kvint.	1.022.841 kvint.	1.206.970 kvint.
februar	1.380.749 kvint.	1.022.841 kvint.	1.711.340 kvint.	1.206.970 kvint.	1.422.812 kvint.
marec	1.711.340 kvint.	1.206.970 kvint.	1.422.812 kvint.	1.471.899 kvint.	1.031.985 kvint.
april	1.422.812 kvint.	1.471.899 kvint.	1.646.688 kvint.	1.031.985 kvint.	1.031.985 kvint.
maj	1.646.688 kvint.	1.031.985 kvint.	skupaj 7.429.286 kvint. 5.759.817 kvint.		

Najslabši je bil torej zadnji mesec maj. V tem mesecu se je v primeri z

istim mesecem leta 1924. uvozilo manj po morju 424.677 kvintalov, po suhem 40.402 kvintalov blaga, skupaj 465.079 kvintalov, a izvozilo manj po morju 42.618 kvintalov, po suhem 614.653 kvintalov, skupaj 657.221 kvintalov. Ker je celokupni uvoz in izvoz po morju in po suhem preko Trsta za mesec maj leta 1924. znašal 5.521.857 kvintalov, a za letos samo 4.399.607 kvintalov, znaša letošnji primanjkljaj 1 milijon 122.250 kvintalov (okolu 20% manj proti letu 1924.).

Smatra se, da je eden najglavnejših vzrokov zmanjšane trgovskega prometa v Trstu konkurenca, ki mu jo delajo druge države v korist svojih domačih pristanišč. Kot glavni konkurent, ki vodi borbo proti vsem italijanskim pristaniščem in proti Trstu, se je pojavila Nemčija s svojo tarifno politiko.

Znano je, da je Nemčija že pred vojno s svojimi tarifi jako favorizirala svoja pristanišča na Severnem morju, vendar z izključitvijo Hamburga in Bremena, na škodo avstro-ogrskih pristanišč ob Jadranskem morju. Nemčija ima danes morda še več razlogov, da to svojo politiko izvaja s še ostrejšimi merami proti italijanskim pristaniščem in proti Trstu, ki je sedaj pod Italijo, in da z nizkimi železniškimi in parobrodskimi tarifi pritegne čim večji del trgovskega prometa onih delov držav centralne Evrope, ki sicer po svoji geografski legi spadajo v zaledje jadranskih pristanišč, osobito Trsta in Reke. Tja spadajo zlasti južna Češka z Avstrijo in celo z Madžarsko. Nova železniška tarifa za prevoz blaga iz Českoslovaške in Avstrije, ki gre na Hamburg, znižana je za približno 60%. Tako na primer stane transport ene tone sladkorja iz Češke do Hamburga za kakih 15 do 35 šilingov manj, nego stane od istega mesta do Trsta. Navajamo v naslednjem nekoliko primerov nemške parobrodne tarife, iz katerih se vidi najjasneje, odkod izvira tako velika vznemirjenost v tržaških trgovskih krogih za bodočnost Trsta. Transport ene tone sladkorja Hamburg—Carigrad stane 19 šilingov, Hamburg—Smyrna 20,6, Trst—Smyrna 23, Hamburg—Aleksandrija 19; Hamburg—Jaffa—Kairo—Beirut 23; Trst—Jaffa—Kairo—Beirut 25; Hamburg—Volo 20; Trst—Volo 25 šilingov; Hamburg—Solun 19 šilingov, Trst—Solun 19 šilingov.

Poleg tega, da je pot z železnico daljša in da potuje blago od Hamburga do Smyrne gotovo kakih 9 dni več, nego od Trsta do istega kraja, vendar stane transport za blago, ki se pošilja preko Hamburga na nemških parobrodih v katerokoli levantsko pristanišče, manj, nego če se blago v isti količini pošlje preko Trsta.

Ob teh okoliščinah je razumljivo, da v tej borbi od strani Hamburga kličejo tržaški trgovski krogi tudi vlado na pomoč. Rimska vlada doslej ni ničesar

ukrenila v tem zmislu. Na vsak način bo morala nekaj storiti, če tudi ne v toliki meri, kakor se ji to priporoča. Kolikor koristna bi bila za Trst trgovska pogodba, ki jo bo Italija sklenila z Nemčijo, vendar je jasna stvar, da se morajo tarife za prevoz robe znižati od strani trgovskih tržaških parobrodarskih družb samih, če hočejo zopet pridobiti k Trstu izgubljeni del trgovskega prometa. Ali bodo odškodovane potom zvišanja subvencije, ki jo že dobivajo od vlade, ali na kak drug način, to se bo šele videlo. Blago pojde vedno po najcenejšem potu. Nesporo je, da bo borba med Trstom in Hamburgom vedno obstojala z raznimi izpremembami v korist ene ali druge strani. Opasnost bo Trstu vedno pretila od strani Hamburga in morda pozneje v gotovi meri tudi od bodočega razvitka naših domačih tržišč na Jadranskem morju.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

Ministrstvo financ je pritožbo zavrnilo z odlokom Cbr. 74.583 od 25. januarja 1924, navajajoč:

»J. P. žalio se navodeči:

1. Da prema komentaru k carinski tarifi br. 143 al. 1 ovdje potpadaju sve biljne i voćne konzerve na drugem mestu nepomenute, i ako su hermetički zatvorene u limenim kutijama. Sporna roba nije (!) za začinjavanje jela.

2. Da je i sama praksa kod carinarnice ljubljanske do sada uvek bila da ovako klasificira spornu robu; (!)

3. da je kazna ožalbenim rešenjem pogrešno i neosnovano izračunata, jer je izračunata na osnovi razlike u carini i luksusnoj taksi;

4. da je u deklaraciji njegov pomoćnik u zabuni stavio i prijavio 7 džakova »cimeta« u mesto »pimenta« pa mu je s toga i stavljeno više carine 5433 dinara.

Rasmotrio sem akta ovoga predmeta i ocenio, kako istragom pribavljene dokaze, tako i žalbene navode (!) te sem našao, da je žalba blagovremeno podnesena, njeni navodi neumesni, a carinarničnu rešenje pravilno i na zakonu osnovano, sa razloga: što je urednim zapisnikom angažovanih činovnika i urednom kemijskom analizom nesumljivo utvrđeno, da je deklarant prijavio za carinu robu, koja je donosila plaćanje manjih dažbina od stvarno nadjene robe pregledom carinskih činovnika.

Žalbeni navodi pod 1. i 4. nedokazani su, a žalbeni navodi pod 2. i 3. neumesni su, a to: navod pod 2. zato, što se ne sudi po primerima, već samo po zakonu, a navod pod 3. zato što je žalilac kaznjen samo peterostrukom sumom sa kojom bi državna kazna bila oštećena shodno čl. 166. c. z.

Na osnovu navedenoga rešavam: da se rešenje carinarnice osnaži kao pravilno, a žalba odbaci kao neumesna i nedokazana.

V svoji tožbi na Državni Svet sem gornjo razsodbo izpodbijal:

I. V ministrovem rešenju se navaja napačno kot moj razlog, »da sporna roba nije za začinjavanje jela«, dočim trdim jaz v pritožbi, da sporna roba služi samo za začinjavanje jedil, da nikakor ni ista »predmet za hranu« ter da se uprav zaradi tega v smislu tarife ne more subsumirati v t. p. 145, v katero spadajo samo predmeti za hranu. Ker to dejstvo v rešenju ni dementirano, postoji moje posmatranje kot pravilno. Istotako se ne razveljavljajo moja deduciranja, da mora namreč tudi hermetično zatvorena paradižnikova konzerva spadati edino v t. p. 143., v kateri je izrečno naimenovana kot »biljna konzerva«.

II. Vidi se mi neosnovana in celo protivna zakonu trditev v rešenju, da je navedba v moji pritožbi pod 2. neumesna iz razloga, »što se ne radi po primerima, već samo po zakonu«, s čimer se v ničemer ne dementira niti razveljavlja moja trditev, da se je doslej pri isti carinarnici povsem enako blago ocarinjvalo vedno po t. p. 143, t. 1. Kakšen naj bi pač bil zakon, kateri me danes kaznuje za dejanje, ki je carinarnica do sedaj ni smatrala za delikt, marveč je še potrjevala kot pravilno?

III. Sklicuje se nadalje rešenje na zapisnik uradnikov in uradno kemično analizo. Niti prvega niti druge nisem izpodbijal, marveč sem se samo pritožil proti dokazano napačno uporabljeno postavki carinske tarife. Zatorej tudi ne držim trditev, da sem prijavil manjše davščine, pač pa so bile te prijavljene pravilno, ako bi se bila obenem uporabila pravilna tarifna postavka.

IV. Iz spodaj navedenih razlogov je ministrov postopanje in rešenje neosnovano in nepopolno, zaradi česar ne more služiti kot baza za pravilno rešenje tega predmeta.

V. Moja navedba in nepobitno dokazano dejstvo v pritožbi pod 4. se v ministrovem rešenju samo omenja, a ne razveljavlja ali dementira, temveč celo prikrito priznava. Ker se pa s to konstatacijo stranki povzročena škoda še ni poravnala, prosim, da se z rešenjem D. S. tudi ta, nedostatek odpravi.

Na tožbo je Državni Svet izdal odločbo št. 10.193 od 2. oktobra 1924, katera se glasi:

»Državni Svet je u svom III. odeljenju našao, da rešenje Cbr. 74.583-1924 g. ne može ostati u snazi sa sledećih razloga:

U t. br. 145 opšte car. tarife predviđena je carinska stopa za »predmete za hranu, u hermetički zatvorenim sudovima izuzev naročito pomenuta«. Taj tarifiški broj, prema tome,

opšteg je karaktera i ima se primeniti samo u onim slučajevima, o kojima ne postoji specijalno naimenovanje u nekom drugom broju. U t. br. 143, pod čiju je tačku I. deklarant podveo prijavljenu robu, predviđena je osobena car. stopa, pored ostalog i za biljne konzerve, u koliko nisu na drugem mestu pomenute. Prijavljena roba u ovom slučaju, prema nalazu Car. Biro-a, jeste produktat dobiven kuvanjem crvenog paktižana, cedjen kroz sito i ukuvan, »biljne konzerve od crvenog paktižana«, što potpada sasvim jasno pod t. br. 143/1, kako je deklarant i prijavio.

To što se dotična roba nalazi u hermetički zatvorenim kulijsama, ne može biti razlog za carinjenje po t. p. 145, pre svega zato, što o njoj postoji specijalno naimenovanje u t. br. 143, a zatim i zato, što i komentar uz t. br. 143 jasno predviđa, da se po tom broju imaju cariniti i »biljne konzerve u hermetički zatvorenim kulijsama«. Prema tome neumesna je nad žaliocem izrečena kazna, pa D. S. rešava: da se ožalbeno rešenje poništi.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Mednarodni lesni sindikat. »Neue Zürcher Zeitung« piše: »Ze v aprilu tekočega leta se je ustanovila pod vodstvom tvrdke »Gebrüder Rosenberg« nova družba s sedežem v Zürichu, ki je razpolagala z akcijskim kapitalom 30 milijonov frankov in ki naj bi pripravila sindikat. Udeležena je tudi bančna tvrdka Aufhäuser v Münchenu, Bleichroeder v Berlinu, Nemška banka, Švicarska bančna zveza, Avstrijski kreditni zavod in bančna tvrdka Schroeder Co. Sindikat bo uredil cene za različne odjemalne pokrajine in bo izvedel valorizacijo zalog; taka je namera. Doma si pa vsaka tvrdka pridržuje pravo. V sindikatu so: Wiener Donauwerke, Českoslovaška d. d. v Banjski Bistrici, Münchener Bayernwerke Zagrebško jugodrvno, rumunska Silvika, berlinska Silvia in tvrdka Rosenberg. Središče nove sindikalne tvrdke je kot mednarodna holding-družba, s sedežem v Zürichu, v letošnji spomladi ustanovljena delniška družba za les, ki razpolaga z akcijskim kapitalom 30 milijonov švicarskih frankov. Holding-družba je združila v prvi vrsti skupne interese koncerna Rosenberg v Švici, ki igra na mednarodnem lesnem trgu važno vlogo. Kakor vse kaže, se sedaj njen namen mednarodno razširja.

Cene v Kanadi. Tržne cene v Montrealu, kakor tudi poročila o gospodarskem položaju v Kanadi, so interesantom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Uvoz lesa v Egipt. V Egipt se je uvozilo l. 1924 za 1.859.249 funtov lesa. Največ lesa je uvozila v Egipt Rusija (35% celotnega uvoza), za Rusijo pa slede v

LISTEK.

Edina krivda carinske posredovalnice ali tudi krivda stranke? — Pravno območje skladiščnika.

(Konec.)

Ali morebitna sokrivda St-ja bi ob sebi zgolj utemeljila njegovo soodgovornost napram tožiteljici, a bi bil St. po § 1302. odz., ko se delež na škodi ne da ločiti, soodgovoren nerazdelno s toženko. Sledujo odgovornost napram tožiteljici tedaj s tako sokrivdo St-jevo ne bi bila zmanjšana. Toženka bi imela po meri § 1302. odz. le regresno pravico zoper St-ja.

Delitev škode s tožiteljico po § 1304. odz., kakršno si želi toženka, bi bila mogoča le, ako bi šlo za zatrjevano deliktno postopanje St-jevo na rovaš tožiteljice. Tako pravno razmerje bi bilo podano, ako bi bilo St-ja šteti za zastopnika tožeče tvrdke, ako bi tedaj v te zastopstvu storjeno dejanje ali zakrivljeno opuščenje St-jevo veljalo za dejanje ali opuščenje tožeče tvrdke.

Da bi bil St. v tem zmislu zastopnik tožeče stranke, pa ni ugotovljeno.

Prizivna sodba skuša sicer ustanoviti takemu zastopstvu enako razmerje iz St-jevega področja kot skladiščnik v

službi tožiteljice, češ skladiščnik da je moral skrbeti za tako vskladiščenje, da predvsem njegov gospodar, tožeča stran, ni trpela nobene škode; prav St. da je določil čas za iztovorjenje in privoz blaga v skladišče, on da je po spremljevalcu P-ju in potem po spediterju E-ju dobil obvestilo o dohodu blaga na železniško postajo v Brodu, a je slednji od njega tudi zahteval navodila za iztovorjenje in dovoz blaga v skladišče, on da je torej posredno povzročil, da se je blago brez poprejšnje vednosti glavne carinarnice iztovorilo in prepeljalo v tožiteljiščno skladišče, kar je dalo povod za carinsko zaplemo blaga in zatvoro skladišča, ki sta povzročila vtoževano škodo.

Toda iz navedenih dejstvenih okoliščin še ni moči sklepati na tako službeno področje St-jevo, da bi bila tožiteljica soodgovorna za morebitno njegovo krivdo.

Da bi se dala iz predmetnega službenega razmerja osnovati tožiteljiščna soodgovornost za St-jevo baje malomarno postopanje v zadevi zacarinjenja, bi se moralo službeno razmerje nanašati na to zacarinjenje.

Prva sodba pa nasprotno ugotavlja, da je bil edinole spediter E. po tožiteljici pooblaščen, da carini in prevzame blago, ki je prihajalo za tožiteljico v Brod. Tudi

prizivno sodišče priznava, da St. neposredno ni imel nič opraviti s carinjenjem. Njegovega področja ni bila sposobna razširiti po prizivni stopnji udarjana okolnost, da je prejel od raznih oseb obvestilo o dohodu blaga in da je dajal navodila zastran iztovorjenja in dovoza v skladišče. Narava obojestranskih opravil je pač zahtevala dogovora med spediterjem in St-jem. Spediterjeva stvar je bila, da prevzame dospelo blago, da ga ocarini in prepelje v skladišče; stvar skladiščnika St-ja pa, da v skladišče pripeljana blago iztovori in vskladišči. Dogovor časa je potemtakem služil tej svrhi, da je bilo v skladišču vse pripravljeno, da bo po spediterju pripeljana blago lahko takoj vanj sprejeto. S tem dogovorom sta si spediter in skladiščnik pač olajšala svoje poslovanje, ne da bi s tem posegala drug v drugega delokrog. Kaj drugega in več se iz navedenih okoliščin ne da sklepati glede skladiščnikovega področja. Iz splošne dolžnosti skladiščnika, da skrbi za tako vskladiščenje blaga, da njegov gospodar ne bo trpel škode, se da tako malo sklepati na njegovo službeno obveznost zastran zacarinjenja, kakor ne bi spadalo v njegovo področje tudi ne samolastno zavarovanje skladišča zoper požar, najsi bi takisto služilo gospodarjevi koristi.

Ob tem pravnem položaju tudi § 180. car. zak. ne nudi opore za soodgovornost tožiteljice za morebitno St-jevo krivdo, ko njemu prav po tožiteljici ni bilo pripuščeno izvrševanje takih poslov, kjer se more pripetiti kaka kršitev carinskih predpisov, nego je bila briga za carinjenje zgolj posel spediterja.

Upravičena je tedaj tožiteljiščna revizija, ko z revizijskim razlogom št. 4, § 503. cpr. pobija nazor prizivne stopnje, da je soodgovorna za krivdo svojega skladiščnika. Potemtakem niti ni bilo treba pretresati nadaljnega vprašanja, ki je takisto predmet reviziji, ali skladiščnika St-ja v istini zadeva krivda, da se je opustilo zacarinjenje blaga, nego je bilo reviziji ugoditi in zopet v moč vzpostaviti sodbo prve stopnje.

S tem je hkratu rešena revizija toženke, kolikor ji je predmet mera tožiteljiščne soodgovornosti.

vrstnem redu Finska, Švedska, Turčija, Jugoslavija in Amerika.

Reška trgovina in Madžarska. Pogajanja med Italijo in Madžarsko za usmeritev madžarske trgovine preko Reke so uspela ravno v odločilnem trenutku. Madžari so bili namreč že na tem, da usmerijo svojo izvozno trgovino proti Hamburgu. Skupina italijanskih finančnikov, kateri načeljuje Banca Commerciale Italijana, je predlagala madžarskim krogom, naj ustanove na Reki demarni zavod za trgovske kredite, ki bo vodil madžarsko trgovino preko Reke. Italijanska emisijska banka namerava dati zavodu na razpolago 100 milijonov lir. Na madžarsko blago, ki bo uskladiščeno v reških pristaniščih, se bo izdajalo posojilo, in to bo tvorilo bazo za Lombard. Več madžarskih bank je dobilo poziv, naj sodelujejo pri novi reški banki. Zastopniki interesentov bodo imeli 5. septembra na Reki sestanek, na katerem bodo zavzeli končna stališča.

Izvoz jaje. — V mesecu juniju t. l. se je iz naše države izvozilo 2988 ton jaje v vrednosti 66-9 milijonov Din in sicer od teh v Svico za 29-5, v Avstrijo za 18-9 in v Nemčijo za 12-8 milijonov Din. V mesecu maju t. l. se je izvozilo 3255 ton jaje v vrednost 57-5 milijonov Din.

Statistika zunanje trgovine kraljevine SHS za leto 1924. Izdaje Generalne direkcije carin, izšla je iz tiska in jo je mogoče dobiti za Din 100.— pri vseh glavnih carinarnicah in v knjigarnah Geceze Kohna in Cijanoviča v Beogradu.

Industrija.

Popolni razkroj Stinnesovega koncerna. Pogajanja o prodaji hamburškega kovinskega oddelka Stinnesovega koncerna so v polnem teku. Oddelek je delovanje zaenkrat ustavil in se pogaja o prodaji svojih aktiv. Tudi druge akcije so na prodaj. Pred nekaj časa je nastopila kot kupovalka neka akcijska kovinska tvrdka, pa so se menda pogajanja brez zaključka razbila. Sedaj se vršijo pogajanja z drugimi reflektanti. Rensko-westfalska elektrarna se zanima za jame Matija Stinnes, ki so jedro Stinnesovega družinskega posestva. Te akcije bi se dale organično vključiti v essenski obrat omenjene elektrarne. Prodaja 5½ milijonov prvotnih akcij in nekaterih drugih akcij, se je izvršila za pol milijona zlatih mark, kar je nekako 10 odstotkov zadnjega borznega kurza. Težišče prodaje pa ni ravno v skupičku gotovine, temveč v ureditvi zamotanih finančnih razmer. Tudi usoda Stinnesovega brodogva še ni rešena. Hamburške ladjedelnice so hotele prevzeti brodogve v skupnem konsorciu, prav tako bremenske; sedaj ga pa ne marajo ne te ne one. Stroški za nakup, za pokritje dolgov in za investicije bi bili preogromni, znašali bi okoli 40 milijonov zlatih mark. Zelo neprijetno je tudi, ker je v Stinnesovem brodogvu toliko holandskega kapitala. Pogajanja o nakupu itd. se nadaljujejo. Tako je vsa mogočna Stinnesova zaradba zlezla narazen.

Fordove koncesije v Rusiji. Sovjetska vlada je predložila, kakor javlja »Agencia Zeps«, fordovi komisiji, da osnuje na Uralu nekoliko tovarn aeroplanov. Komisija je pripravljena, da sprejme ta predlog pod pogojem, da bo Ford dobil tudi koncesijo za osnovanje nekoliko tovarn avtomobilov v Rusiji.

Grozeči premogarski štrajk v Severni Ameriki. Severoameriški kopači antracita zahtevajo najmanj desetodstotno zvišanje plač. Podjetniki pa pravijo, da prodajajo že dolgo časa z zgubo in nočejo zahtevam ugoditi, pa najsi se začne štrajk. Mezdna pogodba poteče koncem avgusta in bi se torej štrajk začel s 1. septembrom. Kakor že prej večkrat skušajo premogarji antracita pridobiti za štrajk tudi druge premogarje. Že v zadnjih tednih je produkcija antracita, ki je znašala prej okoli osem milijonov ton na mesec, nazadovala za približno pol milijona ton, gotovo vsled pasivnega odpora delavcev. Produkcija premoga v Seerni Ameriki je znašala lani 506 milijonov ton, od teh je bilo okoli 20 odstotkov izbornega antracita. V normalnih letih eksportira Unija okoli 25 milijonov ton premoga, importira ga pa le prav malo. Ker dela ameriška industrija torej skoraj izključno le z domačim premogom, bi jo štrajk rudarjev spravil v veliko zadrego, tako pa tudi druge odjemalce. Doslej se je pa znala ameriška indu-

strija s kurivom zmeraj pravočasno preskrbeti, in vse kaže, da se je podobna akcija začela tudi že sedaj. V zvezi z grozečim štrajkom in z znižano produkcijo antracita so šle cene premogu in koksa v Pittsburgu že gor. Lastniki premogovnikov pravijo, da je sedaj že osem milijonov ton antracita nakopičenega v zalogah, torej redna produkcija enega meseca, in pa okoli 40 milijonov ton drugega premoga, tudi približno enomesečna produkcija.

Sladkorna produkcija na Ogrskem. Madžarske sladkorne tovarne računajo, da bo letošnja produkcija sladkorja prekosila lansko-letno produkcijo, ki je znašala 1,800.000. Od cele produkcije se bo konsumiralo v državi približno 700.000 kvintalov.

Olje iz premoga. Profesor Bergius v Mannheimu je iznašel način, kako se da iz premoga pridobivati neke vrste olja. Poskusi so se jako obnesli, ker so dobili iz šlezkega premoga do 35 odstotkov olja. V kratkem bodo začeli iznajdbo izkoriščati na veliko.

Obrt.

Zveza dalmatinskih obrtnikov. Udruženje obrtnikov v Splitu stremi za tem, da osnuje Savez obrtnikov za celo Dalmacijo. Ta nova organizacija dalmatinskih obrtnikov bi se pri tem pridružila zvezi hrvaških obrtnikov v Zagrebu (?).

Denarstvo.

Italijanski agio. Italijanski finančni minister je določil za plačila od 10. do 18. avgusta nadavek v iznosu 530 Lir (100 Lir nominalne carine. in 430 Lir tečajnega dodatka).

Poljsko državno zlato posojilo. Generalni konzulat poljske republike v Zagrebu sporoča, da je izšla naredba ministrstva financ, s katero se konvertira Poljsko osemodstotno državno zlato posojilo iz leta 1922 v osemodstotno konverzijo posojilo. Rok za izvršitev konverzije poteče 31. decembra 1925. Natančnejše podatke daje interesentom Generalni konzulat poljske republike v Zagrebu.

Carina.

Carinjenje na postaji Sušak. — Generalna direkcija carin je odločila, da se smejo na postaji Sušak cariniti samo one pošiljke, ki so namenjene za Sušak loko ali za neposreden tranzit preko Sušaka s parobrodom. Pošiljke, ki so namenjene za Reko-loko, za Reko SHS loko ali za Reko tranzit, se ne smejo usmerjati na postajo Sušak zaradi carinjenja. Take pošiljke se ocarinijo na postaji Reka SHS, kjer je v ta namen ustanovljena posebna carinarnica.

Promet.

Znižanje tarife na lički progji. — Prometno ministrstvo je odredilo, da na lički progji zniža tarifo za prevoz živine. Na ta način se hoče onemogočiti inozemsko konkurenco v Dalmaciji, kamor se po morju dovažajo ogromne količine živine.

Telefonska zveza z Zürichom. Ministrstvo pošt in brzojavov je proučevalo vprašanje upostavitve direktne telefonske zveze med Beogradom in Zürichom. Po končanem proučavanju se je predložil ministru elaborat na odobritev. Kakor se poroča iz merodajnih mest, bi se mogla direktna telefonska zveza s Zürichom upostaviti še krajem tega ali v teku drugega meseca. Dobro bi bilo, ako bi se skrbelo za zboljšanje telefonskih zvez tudi v notranjosti države, in to z upostavitvijo novih in izboljšanjem že obstoječih. Nekatere postaje v interurbanem prometu le s trudom slišiš, in ako jih slišiš, je to združeno z neprestanimi zaprekami.

Znižanje tarife na naših pomorskih parobrodih. Na incijativo pomorske direkcije v Splitu se je vršila te dni konferenca vseh naših pomorskih parobrodskih družb, ki je sklenila, da se zniža prevozna tarifa za potnike in blago za 30%.

Iz naših organizacij.

Na Gremijalni trgovski šoli v Ljubljani se vrši vpisovanje v I. letnik v dneh od 17. do 21. avgusta t. l. dopoldne od 9. do 12. ure dopoldne v pisarni Gremija trgovcev v Ljubljani v palači Ljubljanske Kreditne banke, Aleksandrova cesta 2/I. Za sprejem v I. letnik se zahte-

va dva razreda srednje šole ali 8 razredov osnovne šole. Začetek rednega pouka za vse vajece se bode pravočasno objavil. — Načelstvo.

Razno.

Minister za trgovino in industrijo, gospod dr. Ivan Krajač je prevzel častno predsedstvo V. Ljubljanskega vročnega velesojma od 29. avgusta do 8. septembra, pod protektoratom Nj. Vel. kralja. Gospod minister je obljubil, da počasti prireditve z svojo navzočnostjo. Slovenskim pridobitnim krogom je ministroma namera v največje zadoščenje, vsaj bodo imeli tu priliko, da se gospod minister prepriča ne samo o razvoju naše industrije, trgovine in obrti, marveč tudi o njenih težnjah in težkem položaju.

Madžarska za carinsko unijo z Avstrijo. V Odenburgu se vrši sestanek Zveze madžarskih pokrajinskih zastopstev. Predsednik zveze, državni sekretar Hantos je izrazil željo, da bi Madžarska mogla stremiti za tem, da stopi v popolno carinsko skupnost z Avstrijo. Na sestanku je bila tudi sprejeta resolucija, s katero se pozivlja madžarsko vlado, da pri valutni reformi uporabi avstrijski šilingov sistem, da se s tem popolnoma izjednačijo obe valuti.

Zasedanje Društva narodov. Dne 2. septembra t. l. se sestane Svet Društva narodov pod predsedstvom francoskega delegata. Program za zasedanje Društva narodov je zelo obsežen. Na dnevnem redu so med drugim: 1. Razmejitev med turško republiko in Irakom (mosulsko vprašanje). 2. Položaj Avstrije. 3. Vprašanje gospodarske in finančne obnove Madžarske. 4. Vprašanje Gdanska in druge točke. Društvo narodov bo razmotrivalo tudi razna vprašanja narodnih manjšin.

Naša delegacija za Društvo narodov. Naša delegacija za septembersko zasedanje Društva narodov v Zenevi je sestavljena takole: predsednik delegacije zunanji minister dr. Momčilo Ninčič, delegata: nar. posl. radikal dr. Laza Marković, bernski poslanik dr. Milutin Jovanović, pomočniki: dr. Vasa Jovanović, Stepan Radić in Branko Arangjelović, pomočniki prometnega ministrstva: Krčević in generalni konzul v Trstu Stepanovič.

Olajšave za posej dunajskega velesojma. Vsem razstavljalcem in posetnikom IX. dunajskega mednarodnega sejma, ki se bo vršil od 6. do 13. septembra t. l., je odobren za potovanje na Dunaj in nazaj na vseh progah železnice SHS popust v iznosu 25% na tarifnih vozni cenah. Za Prevoz predmetov je dovoljen istotako popust pod pogoji, ki so interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Poljsko poslaništvo je obvestilo naše ministrstvo, da je poljska vlada z namenom, da ojača in čimbolj razvije gospodarske zveze med našo kraljevino in Poljsko imenovala g. Otona Weclawowicz-a za trgovinskega svetnika pri poljskem poslaništvu v Beogradu.

Razgrnitev volilnih imenikov in vložitve reklamacij za volitve prisednikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče v Ljubljani. Volilni imeniki za volitve prisednikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče v Ljubljani bodo razgrnjeni vsakomur v pogled v posvetovalnici mestnega magistrata ljubljanskega, soba št. 2, v času od dne 17. avgusta do vstetega dne 24. avgusta 1925, vsakokrat od 9. ure zjutraj do 13. ure popoldne. V tem roku morejo vložiti volilni upravičenci pri mestnem magistratu ljubljanskem s potrebnimi listinami in izkazili podprte reklamacije proti volilnim imenikom svojega vol. razreda.

Za zblizanje balkanskih narodov. »Temps« piše, da je misel o sklepu varnostne pogodbe med balkanskimi državami vsega uvaževanja vredna. Ne da se reči še ničesar o pogojih, pod katerimi bi bila taka pogodba mogoča, pomenila bi pa vsekako velik napredek za ohranitev miru na Balkanu in v Evropi. Mala antanta je v tem oziru jako mnogo storila. Pristop v to zvezo je za Grčijo težaven, ker ima svoje posebne interese. Vendar pa je zveza balkanskih držav logična zahteva, če hočemo ohraniti mir, ki temelji na mirovnih pogodbah. Ako dalje pomislimo, da poskuša boljševiška propaganda Evropo zadeti ravno preko Balkana, je treba storiti vse, da se balkanski narodi zblizajo in zavežejo, kar bo le v prid miru in civilizaciji. Pesebej pa naglašaj »Temps«, da bi bilo treba prej urediti neka mejna vprašanja med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Letošnja letina češpelj v naši kraljevini. Češplje so v Bosni eden najvažnejših kmetijskih pridelkov, ki je važen izvozni predmet že 30 let. Bosanske češplje se danes izvažajo daleč v svet, a največji njihov kupec je Dunaj, od koder grede tudi v druge kraje Evrope. V zadnjem času se opaža vedno večje naraščanje izvoza češpelj v Češkoslovaško, Poljsko ter celo v Holandsko. Zadnja leta je bosanski češplji močno konkurirala kalifornijska češplja. Čim pa so se uvedle mere za čimboljše etviranje in solidno zunanjo opremo, se je ta konkurenca uspešno pobijala. Konkurenčno možnost jugoslovenskih češpelj dviga tudi okolnost, da je bosanska češplja po kakovosti boljša in vsebuje več sladkorja kakor kalifornijska. Letošnji pridelek češpelj v Bosni bo srednji in se računa, da bo znašal od 10—12.000 vagonov. Pridelek v Srbiji pa bo letos dober in mnogo boljši kakor v Bosni. V splošnem se računa na večji izvoz češpelj kakor ga beležimo lani.

Ljubljanska borza.

12. avgusta 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 25; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 201, zaklj. 201; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230, bl. 245; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 105; Prva hrvatske štedionica, Zagreb den. 482; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 64, bl. 67; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 95, bl. 127; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 342, bl. 350; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 108; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Testoni, monte, fco meja den. 520; trami, 13/16, od 7—12 m, fco meja

TRGOVCI!

Postrežite svojim odjemalcem samo s prvovrstnim

ZLATOROG MILOM

če želite, da si odjemalce ohranite in pridobite novih!

ZLATOROG

den. 340; hrastove vozovne deščice, 43 mm do 2.65 m, fco meja den. 1300; bukova drva, fco nakl. postaja, 4 vag. den. 18.40, bl. 18.40, zaklj. 18.40; pšenica domača, fco Ljubljana den. 275; pšenica slavonska, par. Ljubljana, 80 q den. 300, bl. 300, zaklj. 300; koroza, polcinquantin, par. Ljubljana, 20 q den. 265, bl. 265, zaklj. 265; koroza slavonska, par. Ljubljana, 1 vag. den. 227.50, bl. 227.50, zaklj. 227.50; oves slavonski, par. Ljubljana bl. 210; ječmen, 62/63, par. Ljubljana bl. 230; otrobi, pšenični, b/n, fco Postojna, tranz., 3 vag. den. 190, bl. 190, zaklj. 190; laneno seme, Ia, fco Ljubljana den. 530.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. avgusta 1925 se je pripeljalo 230 svinj in 1 ovca, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 85—120, 7 do 9 150—220, 3 do 4 mesece 250—300, 5 do 7 350—450, 8 do 10 600—720, 1 leto 750—850; 1 kg žive teže 12—14.50, 1 kg mrtve teže 15—17.50. Prodalo se je 131 svinj.

Sladkorni trg. Sladkorni trg je pod vtisom poročil iz glavnih produkcijskih okrajev, ki so stalno ugodna, in pa pod vtisom rezerviranosti nakupovalcev. Povišanje cen v New Yorku okoli 20. julija ni bilo nič drugega, kakor reakcija na preveliko nazadovanje v zadnjih tednih in zato le kratkodobno. Kmalu je bila cena spet stara. Po rafinadnem sladkorju v Ameriki ne povprašujejo posebno, kljub temu, da so poletni meseci sicer meseci največjega povpraševanja. Tudi bo v Ameriki letos zelo malo sadja in se bo torej sladkorja za vkuhanje malo prodalo. — Kubanska produkcija se je po statistiki Willet in Gray dvignila na 5,106.000 ton; okoli 20. julija so jo cenili še na 5,082.000 ton; lani ob istem času je bila cenjena na 4,067.000 ton. V delu je še zmeraj 10 central, dočim sta bili lani ob istem času samo dve. Eksport gre zelo počasi izpod rok in temu primerno tudi redukcija pristaniških zalog. Vreme na kubi obeta tudi za bodoči pridelek dobro; vrhutega zaradi deževnega vremena nekatere centrale niso mogle v pretekli dobi vsega trsta predelati in ga bodo šele sedaj. Kakor vse kaže, bo letošnji pridelek na Kubi odnesel rekord. — V evropskih produkcijskih okrajih je bilo vreme za uspevanje pese v splošnem zelo ugodno. Po mnogem dežju je prišlo vroče in suho vreme in to je ravno prav. Samo iz prav redkih pokrajin prihajajo neugodna poročila. Če bo šlo vse tako naprej, kakor kaže, bodo morale iti cene sladkorja, hočeš nočeš, nazaj.

Kovinski trg v začetku avgusta. Tudi v preteklih dneh nobene bistvene spremembe v Evropi. Konsum ne mara in ne more kupovati, finančna vprašanja še niso rešena. V zadnjem času govorijo zlasti veliko o Angliji in pravijo, da zopetna vpeljava zlata ni tako občekoristna, kakor so pričakovali. Položaj angleške premogovne industrije je samo znak splošne stiske v vsej angleški industriji.

GAZELA MILO

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako snežno-belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Tako sredstvo pa je samo „Gazela“-milo.

— Zanimiva so prizadevanja za stvorenje železnega sindikata. Rekli smo že, da je mednarodni kartel takorekoč izključen. Skupnost železne industrije v okvirju države se kaže še najbolj na Nemškem, kjer je za zvezo surove pločevine nastala zveza železa v palicah. Sedaj se pogajajo za kartelizacijo obratov srednje in fine pločevine in pravijo, da bodo pogajanja ugodno uspela. Cene na evropskem eksportnem trgu okoli 5. avgusta: železo v palicah funtov 5/8 do 5/9, valjana žica 5/15—5/17.5, surova pločevina 6/11—7, fina 9—11/10. — Na Angleškem zahtevajo za ogrožene panoge industrije varstvo države; in prvi vrsti za železno in jekleno industrijo. Z zaščitno carino pa ni dosti pomagano. Glavna hiba ni ta, da Anglija preveč importira, temveč, da premalo eksportira. Svet zahteva ceneno blago in je torej treba gledati na to, da se produkcijski stroški znižajo. Ozdravljenje industrije je mogoče le na široki podlagi svetovnogospodarskih odnošajev. Vpeljava zaščitne carine bi pomenila samo zasilno rešitev in pomoč. Sicer so bile pa cene na Angleškem okoli 5. avgusta približno iste kakor koncem julija. — Francoska poročila so malo bolj samozavestna vendar je premalo domačega povpraševanja. Trg surovega železa je miren, prav tako trg hematita. V polfabrikatih so prišla velika naročila iz Belgije in Italije. Cene: surovo železo 345 francoskih frankov, hematit 410—435, železo v palicah 530—560, surova pločevina 770, srednja 870, fina 1000. — Belgijski

trg je bil zelo nemiren in nesiguren. Cene: surova pločevina 680—690 belgijskih frankov, srednja 730—740, fina 940—1050. — Nemška zveza surovega jekla je omejitve za avgust, ki je bila določena s 25%, zvišala na 35%. Položaj se ni zboljšal, kriza industrije traja še naprej in ni v doglednem času pričakovati nobenega zboljšanja. Belgijski štrajk ni nemški industriji toliko koristil, kakor so pričakovali. Nemške cene so še zmeraj nad svetovno pariteto, domače cene so stalne, le železo v palicah je nekaj padlo. Cene: železo v palicah 125—130 zlatih mark, valjana žica 135 do 140, surova pločevina 135—140, srednja 158—162, fina 170—180. — Češko-slovaški trg je normalen, eksport trpi na slabih prodajnih možnostih na svetovnem trgu. Veliko vlogo igrajo krediti, ki jih češka industrija ne dovoli rada dolgih, dočim jih inozemski trgi zahtevajo, zlasti balkanski.

Kolesa in šivalne

stroje kupujte edino le pri

Josip Petelinc-u

znamke
Gritzner, Phönix in Adler
ter posamezne dele za kolesa in stroje, pneumatike, Igle Lamerr. Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezanju je brezplačen.

Na veliko! Na malo!

Dobava, prodaja.

Objava. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje pismeno dražbo za 500.000 komadov ovitkov na dan 15. septembra t. l. ob 11. uri. Pismeni pogoji so na vpogled pri IV. odseku podpisane direkcije med uradnimi urami. Ponudniki jugoslovenski državljani morajo položiti 5%, inozemski državljani 10% kavcije pogojene vrednosti pri predstojniku pomožnega urada podpisane direkcije najkasneje do 10. ure na dan licitacije. Ob enem s ponudbo je predložiti vzorec ovitka.

Dobave. — Pri Stalni vojni bolnici v Ljubljani se bo sklenila dne 20. avgusta t. l. direktna pogodba za dobavo mleka in telečjega mesa. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. avgusta t. l. ponudbe glede dobave martinovega jekla, glede dobave pocinkane železne pločevine, glede dobave medene pločevine, glede dobave bakrenih cevi, glede dobave medene žice, glede dobave meril na sunek ter glede dobave jeklenih odlitkov. Pogoji itd so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bencina. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 4. septembra t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 345 m³ bukovih drv; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih kemikalij, barve, firneža, apna, cementa, opeke, konoplje za mašenje, sikativa, terpentina itd.; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave lomljenega kamenja. — Dne 5. septembra t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 477.000 kg petroleja; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave strojnih jermenov; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave tapetniškega materiala.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. avgusta t. l. ponudbe glede prevzema vezave ene knjige, glede dobave 50 m² hrastovega rezanega lesa (plohi) ter glede dobave ruberoida; do 28. avgusta t. l. glede dobave smirkovih brusilnih plošč ter glede dobave konopnenih vrvi; do 31. avgusta t. l. glede dobave sanitetnega materiala in obvez. (Pogoji itd. na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.) Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji pri direkciji državnih železnic v Subotici; dne 2. septembra t. l. glede dobave gumijevih cevi ter dne 4. septembra t. l. glede dobave žeblicev, vijakov in žice.

Prodaja stare pocinkane pločevine in gumijevih odpadkov. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. avgusta t. l. ponudbe za nakup stare pocinkane pločevine in gumijevih odpadkov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. ček. zav. št. 13.108.

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

Ia Knoch-jermena za pogon

Vedno na skladišču.
A. Lampret
Ljubljana
Krekov trg št. 10. — Tel. št. 247

Oglašajte v 'Trgovskem listu'!

Kupujte samo pri **JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA**
otroške majice, damske nogavice, kopsne hlače, kravate, naravnice, galanterijo, dišeča mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

ESENCI

za rum, konjek, likerje in žganje
Ekstrakti in arome za nealkoholne pijače vsch vrst
Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandižov in sladčič
PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =
priporoča:
Srečko Požnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13
!! Zahtevajte cenike !!

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe
Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudniške vode
Točna in solidna posredba!
Zahtevajte cenike!